

LUKÁCS EVANGÉLIUMA

- Kovács Péter -

A szerzőség

Sok félreérthetetlen bizonyíték mutat arra, hogy a könyvet Lukács orvos írta, az Apostolok Cselekedeteivel együtt.

Lk. 1, 1-4;

Miután sokan vállalkoztak már arra, hogy tudósítsanak bennünket a közöttünk beteljesedett eseményekről úgy, amint reánk hagyták azok, (szájhagyomány) akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az igének: magam is jónak láttam, hogy miután eleitől kezdve mindennek pontosan utánajártam, sorjában megírom azokat neked, nagyrabecsült Teofilus, („aki Istent szereti”, egy általa nagyrabecsült személynek íródott és mindenkinek akik Istent szeretik!) hogy azokról a dolgokról, amelyekről tanítást kaptál, megtudd a kétségtelen valóságot.

ApCsel. 1, 1;

Az első könyvet arról írtam, (Lukács evangéliuma) Teofilusom, amit Jézus tett és tanított kezdettől...

Már az előszóban érződik a tudományos alaposság, ahogyan körbejárta a témát, tájékozódott, elolvasta az erről szóló feljegyzéseket, és kikérdezte az érintetteket.

Lukács - Pogány születésű a görög kultúrában járatos ember, művelt ember.

Több alkalommal Pál útitársa volt missziós útjain, hűséges barát, aki Pál mellett maradt, amíg mások cserbenhagyták. (2.Tim, 4, 11;) Feltételezett szülővárosa; szíriai Antiochia, vagy Filippi.

Kol. 4, 14;

Köszönt titeket Lukács, a szeretett orvos és Démász.

Ez a köszöntés jól szemlélteti Pálhoz fűződő személyes szeretet kapcsolatát.

Filem. 1, 24;

Márk, Arisztarkhosz, Démász és Lukács, az én munkatársaim.

2Tim. 4, 10-11;

mert Démász elhagyott engem, mivel ehhez a világhoz ragaszkodott, és elment Thesszalonikába; Kreszcensz pedig Galáciába, Titusz meg Dalmáciába. Egyedül Lukács van velem. Márkot vedd magad mellé, hozd el magaddal, mert hasznomra van a szolgálatban.

Lukács - mint jellemes ember, hűséges munkatárs.

Az Apostolok Cselekedetei bizonyos részei többes szám első személyben, „mi” íródtak, tanúskodva arról, hogy Lukács Pállal volt, aktív része az eseményeknek! (16, 10-17; 20, 5-15; 21, 1-18; 27, 1; 28, 16;)

Theofilus valószínűleg Lukács támogatója lehetett az evangélium megírásában és kiadásában. Valószínű római tisztviselő, vagyonos ember lehetett.

Abban a korban szokás volt a művet a kiadónak ajánlani!

A kiadáson túl Teofilus hitét akarta erősíteni a valós tények alapján, továbbá minden hívőt megerősíteni és a hitetlenek támadásaira megfelelni.

Lukács - bemutatja, hogy a pogány keresztényeknek helye Isten országában, Jézus tanításán alapul!

Keletkezése; Kr. u. 60-80 között

Megírásának helyszíne; nagy valószínűséggel Róma

Lukács kimagasló görög nyelvismerettel bír, szókincse széles körű, gazdag és választékos. Az evangéliumok közül a legkicsiszoltabb műnek számít!

Az evangélium szerkezete, felosztása

- Előszó, Beméltó János és Jézus születése (1-2;)
- Jézus gyermekora, felkészülése nyilvános szolgálatára (3-4;)
- Jézus munkálkodása Galileában (4-9;)
- Jézus Judeai működése (9-13;)
- Jézus Péreában és környékén (13-19;)
- Jézus utolsó napjai; halála és feltámadása (19-24;)

A szinoptikus egybeeséseken túl vannak hangsúlyeltolódások.

Lukács evangéliuma különösen kihangsúlyozza:

1. Az evangélium egyetemessége, a zsidók mellett a pogányok elismerése Isten tervében.

Lk. 2, 29-32

„Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békességgel, mert meglátták szemeim üdvösségedet, amelyet elkészítettél minden nép szeme láttára, hogy megjelenjék világosságul a pogányoknak, és dicsőségül népednek, Izraelnek.”

Kihangsúlyozza, hogy a pogányoknak és Izraelnek jelent meg az üdvösség.

2. Az imádkozás különleges szerepének a kihangsúlyozása

Jézus szolgálatában és egyetemesen egyaránt. Jézus minden stratégiai alkalom előtt erőteljesen imádkozik, megerősítve magát az Atya szeretetében.

Ezt nekünk is gyakorolni kell, hogy győztesek, vezetettek legyünk életünk stratégiai eseményeiben.

Pl. (3, 21;) Beméritkezésekor, a pusztai kísértések előtt, (9, 28-29; megdicsőülés hegyén) Szabadító szolgálat, a nagy hét eseményei előtt, (22, 40-46;) Getsemáné kertben az elfogása előtt

Az imádság fontossága

Jézus példát mutat az aktív imaéletre; Rendszeresen félrevonul imádkozni, imaéjszakákat tart, időnként egyedül, időnként tanítványait is viszi magával. Ezek az imák fel lettek jegyezve, megtalálhatóak az evangéliumokban! (Lukács 5, 16; 6, 12; 9, 18; 9, 28-35; 11, 1-2; 22, 45-46;) Ezért itt található a legtöbb bátorítás az imára, szoros közösség építésre az Atyával.

Lk. 6, 28;

áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket.

Lk. 18, 1;

Arról is mondott nekik példázatot, hogy mindenkor imádkozniuk kell, és nem szabad belefáradniuk (feladniuk!)

Lk. 22, 40;

Mikor pedig odaért arra a helyre, így szólt hozzájuk: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.”

Ezt Jézus bemutatta tanítványainak, hogy nem működik a hívő élet és a szolgálat erőteljes imaélet nélkül! Így van ez ma is!

3. Az evangélium, jó hír, örömhír

Bejelentésekor megnyilvánuló öröm bemutatja, hogy ugyanez az öröm fogja betölteni azokat, akik az örömhír kihirdetését hittel befogadják.

Így van ez ma is!

Lk. 1, 14

Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnek majd az ő születésének...

Lk. 1, 44-47

Mert íme, amint felfogta fülem köszöntésed hangját, ujjongva mozdult meg a magzat méhemben. Boldog, aki hitt, mert beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki.” Mária pedig ezt mondta: „Magasztalja lelkem az Urat, és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt,

Lk. 1, 58

Meghallották a szomszédai és rokonai, hogy milyen nagy irgalmat tanúsított iránta az Úr, és együtt örültek vele.

Lk. 2, 10-11

Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.

Amikor hit által az Üdvözítőt behívjuk az életünkbe, megszületik bennünk Isten országa és ugyanez az öröm és boldogság tölti be az életünket!

4. Kitüntetett figyelmet szentel az asszonyok szerepének!

A kor gyakorlatával ellentétben, (a nők elnyomott, másodrendű lények) a Krisztussal való kapcsolat felemeli, felszabadítja őket.

Gal. 3, 28

Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.

Pál apostol ezt a krisztusi gyakorlatot fogalmazza meg; egyenlőség (emancipáció) a nemekben, különbözőség a teremtés rendjének megfelelően! (férfi és női szerepek különbözőségei)

Lk. 23, 27;

A népnek és az asszonyoknak nagy sokasága követte őt, akik jajgattak, és siratták őt.

5. Különlegesen kiemeli a szegények felé való szolgálatát Jézusnak.

Természetesen mindenki felé szolgál, de kiemelt figyelmet fordít a szükségbe lévőkre!

Lk. 4, 18;

„Az ÚR Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak, és a vakoknak szemük megnyílását; hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat,...

Lk. 6, 20;

Ő pedig tanítványaira nézett, és így szólt: „Boldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa.

Vigasztaló üzenet a testi, lelki szükségben lévőknak, szegényeknek!

Lk. 14, 13-14

Hanem ha vendégséget rendezel, szegényeket, nyomorékokat, sántákat, vakokat hívjál meg, és boldog leszel, mert nincs miből viszonzniuk. Te pedig viszonzásban részesülsz majd az igazak feltámadásakor”.

6. Jézus bátorít mindenkit az általa mutatott minta követésére!

Lk. 19, 8;

Zákeus pedig előállt, és ezt mondta az Úrnak: „Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit kizsaroltam, a négyszeresét adom vissza neki.”

Zákeus követi a jézusi mintát, ami az újjászületés gyümölcseként megjelenik!

Lk. 21, 2-3;

Észrevett ott egy szegény özvegyasszonyt is, aki két fillért dobott abba, és így szólt: „Bizony, mondom néktek, hogy ez a szegény özvegyasszony mindenkinél többet dobott a perselybe.

Jézus észreveszi, sőt példaként állítja a szegény özvegyasszonyt a sok gazdag adakozó között. Ezt az értékrendet kellene követnünk; a kicsiket észrevenni, felemelni, bátorítani!

7. A bűnösökkel való kiemelt törődés jellemzi Jézus szolgálatát!

Lk. 5, 30-32

A farizeusok és a közülük való írástudók pedig zúgolódtak, és ezt mondták tanítványainak: „Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és bűnösökkel együtt?” Jézus így válaszolt nekik: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.”

Lk. 7, 34;

Eljött az Emberfia, aki eszik és iszik, és azt mondjátok: Íme, falánk és részeges ember, vámszedők és bűnösök barátja.

Jézus teljes mértékben közösséget vállalt a társadalom lenézett, erkölcsileg nem az elismert (sokszor nemcsak a szegény) rétegeivel.

Lk. 19, 7;

Akik ezt látták, mindnyájan zúgolódtak, és így szóltak: „Bűnös embernél szállt meg.”

Lk. 22, 37;

Mert mondom nektek, hogy be kell teljesednie rajtam annak, ami meg van írva: És a bűnösök közé sorolták. Mert ami felőlem elrendeltetett, az most beteljesedik.”

Végül a közvéleményben a bűnösök közé sorolták úgy, hogy nem követett el bűnt. Ő a bűnösökért jött, hogy igazakká legyenek a megváltói munkája, újjászületés által!

8. A családi kör fontossága.

Egy egészséges szemléletet mutat be, hogy minden korosztállyal foglalkozik a gyermekektől az anyósig, idősebbekkel egyaránt!

Lk. 9, 42

Még feléje tartott a fiú, amikor leteperte az ördög és megrázta. Jézus azonban ráparancsolt a tisztátalan lélekre, meggyógyította a gyermeket, és visszaadta az apjának.

Lk. 11, 11-13

Melyik apa az közületek, aki fiának kígyót ad, amikor az halat kér tőle, vagy amikor tojást kér, skorpiót ad neki? Ha tehát ti gonosz létetekre tudtok gyermekeiteknek jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad menyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik tőle?”

Ma is fontos, hogy az egész családban gondolkozzunk, szolgálva minden generáció felé.

9. A Szent Szellem munkájának bemutatása és hangsúlyozása.

Lk. 2, 27;

A Lélek indítására elment a templomba, és amikor a gyermek Jézust bevitték szülei, hogy eleget tegyenek a törvény előírásainak,

Lk. 4, 1. 14;

Jézus Szentlélekkel telve visszatért a Jordántól, és a Lélek indítására a pusztában tartózkodott. Jézus a Lélek erejével visszatért Galileába, és elterjedt a híre az egész környéken.

Jézus bemutatta, hogy neki sem ment másképp, szüksége volt a Szent Szellem erejére, vezetésére mindenkor. Így van ez ma is!

10. Legrészletesebben Lukács vázolja fel Jézus születése körüli eseményeket

Itt válik teljesen világossá, hogy milyen fontos volt Jézus eljövetele, megszületése. Proféciák sokasága teljesedett be ezzel.

Mária és Zakariás felkent prófétai éneke teljesen új színt hoz az evangéliumokban!

Lk. 1, 67-75

Apja, Zakariás, (Jahve megemlékezett róla, gondol reá; az Úr dicsőséges) megtelt Szentlélekkel, és így prófétált: „Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta népét, és váltságot szerzett neki. Erős üdvözítőt támasztott nekünk szolgájának, Dávidnak házából, ahogyan kijelentette azt szent prófétái által örök időktől fogva: hogy megszabadít ellenségeinktől, és mindazok kezéből, akik gyűlölnék minket; hogy irgalmasan cselekedjék atyáinkkal, és megemlékezzék szent szövetségéről, arról az esküről, amellyel megesküdött atyánknak, Ábrahámnak; és megadja nekünk, hogy ellenségeink kezéből megszabadulva, félelem nélkül szolgáljunk neki, szentségben és igazságban éljünk életünk minden napján.

Fantasztikus tartalmú ének, bemutatja az összképet Isten nézőpontja szerint!

Feladat: Olvasd többször végig, kielemezve, ismételten végiggondolva ezt a rövid, de rendkívül tartalmas bibliai szakaszt!

Isten dicsőségének ismételt megjelenése

Lk. 2, 9-11;

És az Úr angyala megjelent nekik, körülragyogta őket az Úr dicsősége, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.

Az első evangélium hirdetését az angyalok végezték, most már ez a tanítványok, mi felelőségünk!

Lk. 2, 12-14;

A jel pedig ez lesz számotokra: találtok egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.” És hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg az angyallal, akik dicsérték az Istent, és ezt mondták: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke és az emberekhez jóakarát.”

Jézus Krisztus születésével visszajött Isten dicsősége, a Sekina (héb.gör. doxa) Izraelre és a földre, ezt hirdették ki az angyalok! Ennek rendkívüli jelentősége van, hiszen ha Isten Sekinája eltávozik, minden romlásba fordul! Amikor Isten dicsősége jelen van, akkor világosság jön, az emberek elkezdik meglátni az Urat, csodák történnek, helyreáll az életük!

Ez a történet jól szemlélteti Isten dicsősége eltávozásának súlyát

1Sám. 4, 18-22;

Amikor az Isten ládáját említette, Éli leesett a székről, háttal a kapufélfának, és a nyakát szegve meghalt, mert már öreg és elnehezedett ember volt. Negyven évig volt Izrael bírója. A menyje, Fineás felesége pedig terhes volt, közel a szüléshez. Amikor meghallotta a hírt, hogy elvették az Isten ládáját, és meghalt az apósa meg a férje is, összegörnyedt és szült, mert rájöttek a szülési fájdalmak. És amikor haldoklott, ezt mondták a mellette álló asszonyok: Ne félj, mert fiút szültél! De ő nem felelt, nem is figyelt oda, hanem elnevezte a gyermeket Íkábódnak, ami azt jelenti: Odavan Izrael dicsősége; mert elvették az Isten ládáját, és odalett az apósa, meg a férje is. Ezért mondta: Odavan (Eltávozott) Izrael dicsősége, mert elvették az Isten ládáját.

A vezetők és a papok bűnei miatt eltávozott Isten dicsősége Izraelből, ítélet, halál, vereség, szolgaság, fogság jött az életükbe.

Ennek a felelősségét értette meg a haldokló, szülő asszony és halálakor ezt prófétálta ki öntudatlanul is!

Egy fiúgyermek születésével eltávozott Isten Sekinája, amíg Jézus megszületésével visszajött a Sekina. Ezért van olyan nagy öröm és ünnepi hangulat (karácsony) és ezért van tragédia ellenkező esetben!

Az egyik szülő asszony meghal a másik teljes dicsőségben él. A két asszony szerepe jól szemlélteti az egyház sorsát, amikor megjelenik, vagy eltávozik Isten dicsősége!

Lukács elemzi legrészletesebben a feltámadás utáni Jézus megjelenéseit

- Megjelenése az üres sírnál
- Megjelenik az Emmausba tartó tanítványoknak
- Megjelenik Péternek
- Megjelenik a 10 tanítványnak a felső szobában
- Megjelenik a tanítványoknak menybemenetelekor

Az evangélium fő témája, a többivel együtt, hogy Jézus Krisztus messiási voltának és küldetésének bemutatása és földre jövetele céljának ismertetése

Mt. 20, 28;

Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.”

Lk. 9, 56;

*...,mert az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse.”
Aztán elmentek egy másik faluba.*

Lk. 19, 10;

Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.”

Jn. 1, 7;

Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa.

1Jn. 3, 8;

Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van, mert az ördög cselekszi a bűnt kezdettől fogva. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.

Ezek az idézetek jól összefoglalják Jézus eljövetelének céljait, belső motivációit.

Kövessük az ő mintáját, hogy az Ő céljai legyenek a miénk, megváltoztatva belső indítékainkat!

Legyen a te célod is, hogy...

- lerombold az ördög munkáját az istennek való engedelmességgel
- hiteles tanúja legyél Jézus Krisztusnak és a mennyei világnak
- megkeresd és segíts megmaradni az elveszetteknek
- megmeneküljenek az emberek szolgálatod által
- nem neked szolgáljanak, hanem te válj szolgálóvá mások felé!

Lásd:

- A Szentföld nagy Heródes alatt Ábra 1434 old.
- Jézus szolgálata Júdeában és Samáriában Ábra 1491 old.
- Jézus szolgálata Galileában Ábra 1496 old.
- Az újszövetséghez kapcsolódó fontosabb archeológiai, régészeti leletek Ábra 1530 old.